

Oponentský posudek na bakalářskou práci Rebečky Prachařové

Současná výtvarná scéna v Ulánbátaru: Průzkum výtvarné scény v Ulánbátaru a vybrané aspekty současného mongolského malířství.

Univerzita Karlova 2012, 73 stran

Bakalářská práce Rebečky Prachařové se zabývá tématem moderního malířství v současném Mongolsku.

Textová část práce je členěna do šesti oddílů. Po úvodních kapitolách číslovaných 0. a 1. následuje druhá kapitola, přinášející historický přehled mongolského výtvarného umění. Její první část podává velice jasný přehled vývoje mongolského buddhistického malířství od doby, kdy lze hovořit o jeho vzniku, po socialistickou revoluci v roce 1921. Autorka zde představuje hlavní zdroje, vlivy a vzory mongolského buddhistického umění, hlavní tendence v průběhu jeho vývoje a nejnámější autory. Ukázky stěžejních děl hlavních směrů a období dobře ilustrují popisované období.

Druhá část této kapitoly se věnuje „socialistickému“ období a charakterizuje dva hlavní směry, které se v tomto velmi dlouhém časovém úseku v Mongolsku rozvíjely: Stěžejní malířský směr této doby, socialistický realismus, který je, jak autorka podotýká, studován podstatně méně, než by pro svůj význam v kontextu novodobého mongolského umění zasloužil, a jediný oficiálně povolený alternativní styl *mongol zurag*.

V závěru autorka zmiňuje další důležité zahraniční, tedy ruské, vlivy, které našly své místo v oficiální malířské scéně socialistického Mongolska – krajinomalbu a portrét, navazující na ruské peredvižnické hnutí.

Třetí a čtvrtá kapitola tvoří podle autorky jádro práce. Obě seznamují čtenáře s vybranými aspekty moderní mongolské výtvarné tvorby, každá používá jiný klíč výběru. Ve úvodu ke třetí kapitole se autorka věnuje nejprve otázkám geneze moderní mongolské výtvarné scény v její současné podobě a okolnostem, které ji formovaly. V této části také využívá materiál z osobního setkání s jednou ze současných autorit v mongolském malířství, ředitelky Výtvarné vysoké školy SUIŠ, a předkládá vlastní názor na žánrovou klasifikaci současného mongolského malířství do čtyř směrů.

Vlastním obsahem třetí kapitoly je pak seznámení s vybranými mongolskými umělci, kteří podle autorky reprezentují jednotlivé směry, přičemž první dva žánry – umění navazující na tradiční mongolské malířství, a moderní umění, jsou pojednány podrobněji na příkladech tvorby umělců, které autorka podle vlastního uvážení vybrala jako zajímavé či reprezentativní.

Ve čtvrté kapitole autorka přistupuje k analýze popsaných děl z hlediska vývoje žánru, tematiky a jejich posunů. Zvláště se zabývá možností použití pojmu kýče v odlišném kulturním kontextu a kulturně podmíněnými proměnami jeho vnímání.

Pátou kapitolu tvoří přehled institucí – škol, výstavních prostor a sdružení – která tvoří zázemí pro tvorbu současných mongolských umělců.

V závěrečné šesté kapitole autorka formuluje výsledky, k nimž během průzkumu dospěla, především v oblasti historicky a kulturně podmíněných specifik moderního mongolského umění.

Práce je doplněna bohatou a kvalitní obrazovou přílohou, která je cenným ilustračním materiálem.

Práce je odpovídajícím způsobem a přehledně členěná, pouze v případě dalšího zpracování navrhuji přesunout první odstavec na str. 31 do podkapitoly 4.3, která se kýčem přímo zabývá.

Bakalářská práce Rebečky Prachařové se zabývá velmi málo probádaným tématem. Vzhledem k téměř úplné absenci literatury k tématu svého zájmu vycházela diplomantka především z

vlastního systematického průzkumu moderní mongolské výtvarné scény během několikaměsíční stáže v Ulánbátaru. Tenti průkopnický charakter činí práci, přes několik drobných formálních nedostatků jako překlepy či elipsy ve větách, přínosným zdrojem informací a cenným materiálem pro další bádání.
Předloženou bakalářskou práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 25.3.2012

Veronika Zikmundová